

дство за подигане на духовете. Имената на Войводов и Величков остават в летописа на читалището и като добри любители актьори²³.

Обединени в своята просветителска и културна дейност, ръководени от най-чист патриотизъм и вяра в свободното бъдеще на своя народ Войводов, Величков и Матакиев са заедно и на политическото поприще, което е и кулминация на обществената им работа. Те са сред първите, които сами търсят връзка с апостолите в Парагюрище, посрещат Г. Бенковски в Пазарджик през февруари 1876 г. и основават революционен комитет. За негов председател е избран Я. Матакиев. Като най-доверен комитетски човек Бенковски го изпраща да основава революционни комитети в Пещера и Ракитово, селища където за това съществуват обективни трудности. Къщата му се превръща в средище на тайните събрания, той движи кореспонденцията и всички организационни въпроси на комитета. Ив. Войводов е натоварен с тайни куриерски задачи и е делегиран да "сезира" Г. Бенковски в Панагюрище за решенията на Пазарджикския комитет. Той държи връзка с апостола на IV революционен окръг и по решение на местния комитет изработва скица на турската част на града и главните улици. Този план за изгарянето на града и подготвената скица е вписан в гл. 2, 19, 20 на "Протокола" за общия план на въстанието, изработен от избраната на Оборище комисия.²⁴ К. Величков пътува усилено до Брацигово, Радлово и Пещера по уреждане въоръжаването на комитетите, като в с. Равногор основава революционен комитет. Патриотичните речи, произнасяни от К. Величков, Ив. Войводов, Я. Матакиев успяват „да наумят и на най-закоравелия скептик-българин за славното минало и да му подкрепят вярата“²⁵.

След потушаване на въстанието тримата пазарджикши дейци са арестувани, няколко месеца са подложени на физически и нравствени страдания в турските затвори в Пловдив и Одрин и едва през август 1876 г. са освободени.

Я. Матакиев и К. Величков заминават за Цариград, остават верни на идеалите си и им служат ревностно с перо. Матакиев поема редакторството на в. "Право", а Величков се установява като писар в Българската екзархия и става дописник на в. "Стара планина". Следят отблизо политическите събития и подробно информират българската общественост за хода на Европейската конференция в турската столица и очакванията за избухване на война между Русия и Турция. По време на войната, двамата пазарджичани са в помощ на руското военно командване като преводачи.²⁶

Усвоили и претворили на практика наученото чрез модерното си европейско образование, допринесли за всестранното възраждане на населението на Пазарджик К. Величков, Ив. Войводов и Я. Матакиев са сред най-ревностните общественици и след Освобождението през 1878 г., уреждат административно новата власт, участвуват в дейността на Областното събрание на Източна Румелия, в движението за Съединението на разпокъсаното отечество, разширяват просветната си и културна дейност. Променените общественно-политически условия след Освобождението дават отпечатък върху политическите им възгледи и външно-политическата ориентация. К. Величков и Ив. Войводов са преследвани като политически против-